

ønsket, at man havde strakt sig lidt længere, end det er sket i Lovforslaget, thi jeg er bange for, at Kommunerne vil være meget uheldigt stillede, hvis der ikke foretages prisregulerende Foranstaltninger, og hvis der ikke af Stat og Kommune træffes ekstraordinære Foranstaltninger til at sætte Arbejder i Gang, hvorigennem man vil kunne modarbejde den Arbejdsløshed, som desværre kan befrygtes at ville blive meget betydelig. Den foreliggende Dyrtdislov vil kun i meget ringe Grad kunne slaa til til at afhjælpe Nøden i den kommende Vinter. Ganske vist er det Beløb, der stilles til Raadighed, det samme som i den gældende Dyrtdislov, men det maa jo erindres, at det er Vinteren, man gaar i Møde, en Tid paa Aaret, hvor Trangen altid er større. Jeg vil haabe, at man fra Regeringens Side vil vise Forstaaelse af, at dette Lovforslag kun er en midlertidig Nødhjælp, og at den herskende Dyrtdis desværre er blevet værre og værre, saa at den nu er langt værre end nogen Sinde før. De tidligere Dyrtdislove, som er meget mere gennemgribende, og ifølge hvilke Kommunerne i en ganske anderledes Grad havde Midler at raade over, kunde kun i meget ringe Grad afhjælpe den den Gang herskende Dyrtdis. Jeg er derfor, som sagt, bange for, at dette Forslag ikke vil kunne være tilstrækkeligt til at hjælpe Kommunerne. Det er meget godt, at der i Lovforslaget gives Kommunerne Ret til at anvende et større Beløb end det her anviste, men det er Kommunerne selv, som skal skaffe Midlerne, og her mener jeg, at Staten i en ganske anden Grad end foreslaaet maa træde hjælpende til. Jeg haaber ogsaa, at man, naar det viser sig at være nødvendigt, fra Regeringens og Regeringspartiernes Side vil forstaa dette.

Jeg antager, at for denne Dyrtdislovs Vedkommende vil den samme Regel med Hensyn til Erhvervelsen eller Hvilen af Forsørgelsesretten være gældende som under de tidligere Dyrtdislove, nemlig denne, at Understøttelsen ifølge Dyrtdisloven ingen Indflydelse har paa Erhvervelsen af Forsørgelsesretten.

Jeg haaber altsaa, at man senere hen kan faa yderligere Foranstaltninger iværksat, og jeg skal da for Øjeblikket anbefale det foreliggende Lovforslag til hurtig Fremme.

J. Chr. Møller: Under de Forhandlinger, som førtes angaaende Dyrtdislovene i Oktober 1919 og i Marts 1920, var man fra flere Sider enig om, at man maatte betragte disse Love som Afviklingslove.

Det havde man for saa vidt ogsaa god Grund til, dels under Hensyn til Lovenes Indhold, dels ogsaa fordi Fortjenesten efterhaanden var steget i Niveau med Dyrtdispriserne, saaledes at man vistnok kan sige, at mange har faaet ikke alene Dækning for Dyrtdis, men ogsaa mere. Naturligvis er der Undtagelser, Folk, som ikke har faaet deres Indtægter forhøjet under Dyrtdis. Til disse vil jeg henregne Folk med de meget smaa Kapitaler, de har ikke faaet deres Indtægter forhøjet i en Grad, der svarer til Dyrtdisens Forhøjelse. Jeg kunde i Virkeligheden gaa noget videre og sige, at selv de, som ejer noget større Kapitaler, ikke har faaet Dækning for Dyrtdis, idet de store Skatter, som efterhaanden tages af Stat og Kommune, bevirker, at disse Folk er meget daarligt stillede. Men en saadan Lov som den foreliggende kan ikke for disse Folks Vedkommende raade Bod paa Forholdene, dels fordi de i meget ringe Grad søger Hjælp, dels ogsaa fordi det i de fleste Tilfælde ikke vilde kunne nytte. Den Slags midlertidige Love vil ikke kunne raade Bod herpaa. Saa vil man naturligvis sige, at vi har en stor Arbejdsløshed. Den er ganske vist ikke saa lille, men som det ærede 8de Medlem for 5te Kreds (Johannes Jensen) omtalte, er den heller ikke saa foruroligende stor. Det ærede 11te landstingsvalgte Medlem (Lewinsky) talte om, at vi stod i en Dyrtdis, som var værre end den, vi tidligere har haft. Det er rigtigt nok, men saa maa det ærede Medlem heller ikke glemme, at Arbejdsfortjenesten er steget i Forhold dertil, den er i mange Tilfælde steget betydeligt mere. Ogsaa af den Grund tror jeg ikke, at en Dyrtdislov som den foreliggende er helt nødvendig.

Der blev for ikke længesiden i Rigsdagen vedtaget en Lov om Tilskud fra Statens Side til kommunale Arbejder, navnlig til Bygningsarbejder, men Tilskuddet var betinget af, at Kommunerne skulde yde en lignende Støtte som Staten. Med Hensyn til denne Lov udtalte jeg, at Loven kunde være udmærket, men desværre kunde den ikke nytte Kommunerne, idet de savnede Midler. Dette har bekræftet sig. Forholdet er det, at Loven i mange Tilfælde slet ikke kan benyttes. Det er min Overbevisning, at det vilde være langt bedre, hvis man kunde skaffe Arbejde i Stedet for at hjælpe ved saadanne Dyrtdislove som denne eller ved at give anden Understøttelse. Kunde man komme Kommunerne til Hjælp med et Laan, er det givet, at de kunde sætte en Del Bygningsarbejde i Gang.